

شکوه‌هاگیلا

چگونه دختر نه‌ساله‌ام را به نماز دعوت کنم؟

- آدم‌ها با هم فرق می‌کنند**

- جشن تکلیف**

- نماز و بازی**

- نماز حلال مشکلات**

- نماز دوستی با خدا**

آدم‌ها با هم فرق می‌کنند

پوشش بدن

چهر (بلند خواندن نماز) و اخفات (آهسته خواندن نماز) در قرائت

معاف بودن در ایام خاص

برخی مستحبات و مکروهات

اینها مواردی از تفاوت نماز زن و مرد است که نشان می‌دهد هرچند ماهیت نماز یکی است، امّا کیفیت اقامه آن با توجه به جنسیت نمازگزار فرق می‌کند.

خدا که ما و فرزندان ما را خلق کرده است، خوب می‌داند که پسران و دختران چه فرق‌هایی باهم دارند. به خاطر همین تفاوت‌ها سن تکلیف آنان را مثل هم قرار نداده و دختر را چند سال زودتر از پسر مکلف کرده است. به نظر می‌رسد با توجه به تفاوت‌های دختران با پسران، باید در آموزش معارف دینی به دخترانمان مخصوصاً نماز، شیوه مناسبی برگزینیم.

برای اینکه دخترانمان نمازخوان تربیت شوند، لازم نیست خود را به زحمت بیندازیم. اگر شرایط تعادل روحی و عقلی آنها فراهم باشد، ما فقط به سه چیز نیازمندیم: دلی مهربان، زبانی نرم و لطیف و دستی نوازشگر.

آنان به خاطر روحیه لطیف و دخترانه‌شان، مطیع والدین خود هستند و دوست دارند از کارهای آنان تقلید کنند. در سنین بسیار پایین، وقتی مادر چادرنماز گُل‌گُلّی‌اش را سر می‌کند و رو به قبله به نماز می‌ایستد، دخترک ابتدا مبهوت زیبایی این چادر می‌شود و سپس چادری بر سر می‌کند و در کنار مادر رو به قبله می‌ایستد و رکوع و سجده به جا می‌آورد. باید با آنان به گونه‌ای رفتار کنیم که این روحیه در آنها لطمه نخورد. در این صورت مشکل مهمی در مورد نماز خواندن آنان نخواهیم داشت. اگر از خردسالی این ویژگی را در ایشان حفظ کرده باشیم، الان که دوره ابتدائی است، کارمان بسیار راحت است و فقط با همان سه ابزار پیش‌گفته راه بندگی را برایش هموارتر می‌کنیم.

جشن تکلیف

من یه دختر خوبم	با حجاب و با ایمان
می‌خونم نمازم را	با دعا و با قرآن
روزه هامو می‌گیرم	خیلی راحت و آسان
من خدا رو دوس دارم	مثل بابا و مامان

در دوره ابتدائی دختران ده، یازده و دوازده ساله ما به سن تکلیف رسیده‌اند و باید نماز را خوب بلد باشند و به خوبی آن را بخوانند. والدین در این مسیر وظایفی دارند که نباید در آن کوتاهی کنند.

دختران از طرفی به باهم بودن بسیار اهمیت می‌دهند و از طرف دیگر دوست دارند که این باهم بودن با نظم، پوشش و زیبایی خاصی همراه باشد. این ویژگی دختران فرصتی است که طی آن می‌توان با یک جشن تکلیف زیبا و ارزشمند، اصل تکلیف و نماز خواندن را برایشان خاطره‌انگیز کرد.

موارد ذیل از جمله مواردی است که می‌تواند در اجرای بهتر و مفیدتر این جشن ارزشمند مؤثر باشد:

-حضور دوستان و همسالان در جشن تکلیف

-تزیین زیبا و دخترانه محل جشن

-پوشش زیبا و مناسب دختر مکلف‌شده

-اجرای سرود، دکلمه، نمایش یا هنرنمایی‌های مشابه

-نوشتن نامه‌ای برای خدا و قرائت آن توسط خود دختر مکلف‌شده (این نامه می‌تواند حاوی مناجات و شکر خدا باشد، ولی بهتر است کودک را راهنمایی کنیم تا عهدهای مربوط به دوره تکلیف خود را در آن بیاورد که مهم‌ترین آنها نماز خواندن است).

در این جشن می‌توان از یک فرد مطلع و مورد پسند دختران استفاده کرد تا ارزش و اهمیت نماز را برای جمع حاضر تبیین کند.

البته برخی خانواده‌ها ممکن است به هر دلیلی، یک جشن کوچک ترتیب دهند و مهمان هم دعوت نکنند. هیچ اشکالی ندارد؛ فقط باید ضمن حفظ جایگاه جلسه، در حد توان کاری کنیم که این جشن برای دخترمان به یک خاطره ماندگار تبدیل شود.

نماز و بازی

اینجا یه مسجد داریم با گنبد و مناره:

این می‌گه بیابین بریم تو

این می‌گه چیکار بکنیم؟

این می‌گه قرآن بخونیم

این می‌گه نماز بخونیم

این کوچولو جامونده تنهای تنها مونده، این کوچولو جامونده تنهای تنها مونده

ازخاطره انگیزترین ساعات عمر فرزندان، همان ساعاتی است که به همراه والدین خود در خانه مشغول یک بازی جمعی هستند. نباید این فرصت بزرگ را از دست داد. می‌توان در برخی از این مشارکت‌ها، محتوای بازی را به گونه‌ای با نماز گره زد. برای مثال یک بازی نمایشی که والدین می‌توانند با دختران خود در آن مشارکت کنند، پیشنهاد می‌شود.

بازی نمایشی «شیطون برو»

در این بازی یکی از والدین نقش شیطان را بازی می‌کند که می‌خواهد کودک را از انجام نماز باز دارد. در این بازی شیطان بسیار ضعیف، ترسو و در عین حال تلاشگر نشان داده می‌شود. کودک سعی می‌کند با او مبارزه کند و پیروز شود. هر مرحله‌ای که او به نماز نزدیک‌تر می‌شود، شیطان ضعیف‌تر می‌شود. وقتی وی تکبیره الاحرام را گفت: شیطان آخرین نفس خود را می‌کشد و بیهوش بر زمین می‌افتد. بهتر است حالت نمایش رعایت شود و کسی که نقش شیطان را بازی می‌کند، لباس و چهره خود را با نقش خود تنظیم نماید.

کیفیت بازی:

کودک می‌خواهد وضو بگیرد

شیطان از دور نگاه می‌کند (نباید به کودک نزدیک شود)

شیطان فریاد می‌کشد: آهای کوچولو وضو نگیریا؟

کودک وضویش را ادامه می‌دهد و به وی می‌خندد.

شیطان دست بر چشمش می‌گذارد و در حالی که شکلاتی را در دستش نشان می‌دهد، می‌گوید: اگه وضو نگیری بهت شکلات می‌دما!

کودک می‌گوید: شیطون برو خودم شکلات دارم.

هرگاه که کودک آب را به صورتش می‌زند، شیطان احساس می‌کند که یک سیلی می‌خورد و فردی که نقش او را بازی می‌کند، باید ادای کسی را در بیاورد که توسط یک فرد نامرئی سیلی می‌خورد. با پیشرفت مراحل وضو شیطان قدش کوتاه‌تر و بدنش آب می‌شود و این وضعیت باید برای کودک نمایش داده شود. او در موقع شستن دست‌ها و مسح سر و پاها توسط کودک از همان اعضای خود احساس ضربه می‌کند و عکس‌العمل نشان می‌دهد.

وقتی کودک وضویش را کامل می‌کند، شیطان فریاد می‌کشد: وای چه بچه بدی؟ چرا حرف بزرگ‌ترها رو گوش نمی‌کنی؟ ببین تو وضو گرفتی من کلی ضعیف شدم.

کودک می‌خندد و می‌گوید: چه شیطون ضعیفی! چه شیطون ضعیفی!

نکته‌ها

۱-چهره شیطان نباید برای کودک ترسناک باشد؛ بلکه باید خنده‌دار باشد. این بازی کودک را برای نماز و مبارزه با شیطان تشجیع خواهد کرد.

۲-سیلی خوردن شیطان در موقع وضو باید به حالت طنز و خنده باشد تا موجب ترحم کودک نشود.

۳-کودک می‌تواند برای وضو، به جای روشویی و مانند آن از یک ظرف استفاده کند تا همراه با تنوع و جذابیت باشد.

نماز حلال مشکلات

- سلام مامان جون! مژده بده، مژده بده!

- سلام دخترم! خسته نباشی مگه چی شده عزیزم؟

- تو المپیاد نفر اول شدم.

-آفرین! آفرین! من می‌گفتم که وقتی خوب درس می‌خونی موفق می‌شی..

- البته مامان خانم دعاهای شما سر نمازتون خیلی اثر داشته‌ها.

یک دختر همیشه دنبال کسی است که در مشکلات کمکش کند و خیلی استقلال طلب نیست. علاقه دارد کسی یا چیزی مسئولیت حل مشکلاتش را بر عهده بگیرد.

این یک حقیقت است که نماز خواندن، برکت‌های فراوانی دارد و ترک نماز مشکلات بسیاری برای انسان پدید می‌آورد. می‌توان از همان دوران ابتدائی که اوایل تکلیف دخترنمان است، به ایشان بیاورانیم که نماز حلال مشکلات است. می‌توانیم او را به این باور برسانیم که اگر اهل نماز باشد، با مشکلات کمتری روبه‌رو خواهد شد. برخی آثار خواندن نماز و ترک آن در روایات اهل بیت (علیهم السلام) بیان شده است که می‌توانیم از این روایات هم برای این منظور بهره ببریم.

خود ما والدین هم باید در کارهای مختلفمان از نماز استمداد کنیم و وقتی بر اثر نماز به موفقیت‌هایی دست یافتیم، آن را به دختر خود اطلاع دهیم و به صورت مؤثری به او بگوییم که: «من فکر می‌کنم این موفقیت بر اثر فلان نماز یا فلان دعای بعد از نماز بوده است». البته دقت کنیم که همیشه به صورت احتمالی بگوییم و در ضمن به دخترمان تفهیم کنیم که گاهی مستجاب شدن یک دعا به نفع ما نیست و ما از این مسئله اطلاع نداریم؛ اما چون خدا می‌داند، دعای ما را مستجاب نمی‌کند تا از ضرر دیدن ما جلوگیری کند. این مسائل باید در قالب مثال تبیین شود.

نماز دوستی با خدا

دختر عاطفی است، دوستی را دوست دارد و نسبت به دوستانش تعصب خاصی نشان می‌دهد. البته دوستی‌های دوره ابتدائی مبتنی بر محسوسات و ملموسات است. هدیه دادن، نامه نوشتن، با هم بودن، آرزوها و خیالات مشترک داشتن در این سن در دوستی‌های دختران شایع است.

باید بتوانیم دوستی با خدا را در این سن برای آنان محسوس کنیم؛ به گونه‌ای که بتوانند در درون خود نسبت به خدا احساس محبت کنند. لازم نیست این احساس خیلی شدید باشد؛ اما باید از حالت بی‌تفاوتی، به سمت علاقه سوق پیدا کند.

می‌توانیم از عوامل گوناگونی برای ایجاد این حالت استفاده کنیم:

- ذکر صفات جمالی خدا مثل مهربانی بی‌نهایت، رازقیت و جمال؛

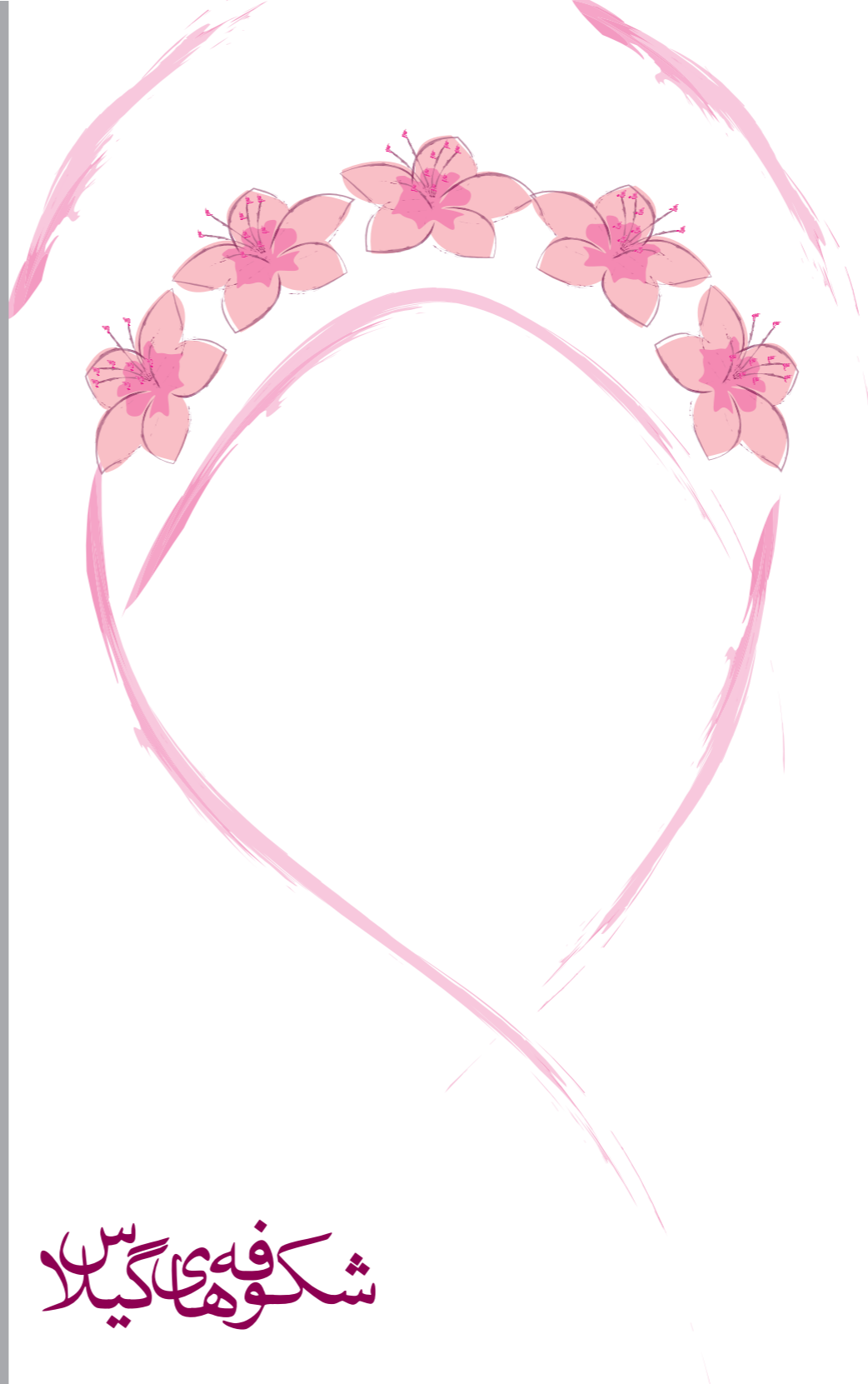
- نسبت دادن هر نعمت و برکتی به خدا و قدردانی زبانی از خدا نزد فرزندان؛

- شریک کردن خدا در خوشحالی فرزندان؛ به این معنی که در اوج خوشحالی آنان، تصریح کنیم که خدا هم از خوشحال شدن کودکان خوشحال می‌شود.

- شریک کردن خدا در حزن و اندوه فرزندان؛ به این معنی که در حالات غمگینی آنان، تصریح کنیم که خدا هم از ناراحتی کودکان ناراحت می‌شود.

ذکر این مطالب نباید به صورت انتزاعی و مفهومی باشد؛ بلکه باید همراه با احساس و فضا سازی لازم انجام شود. سعی کنیم محتواهای مذکور را به صورت عبارات و جملاتی در بیاوریم که در آن، دو طرف و دو قطب وجود دارد: خدا و تو (دختر)؛ اما نباید در گفتارمان او را با خدا تنهای تنها بگذاریم؛ بلکه جمع دوستان صمیمی او را هم در این ارتباط وارد کنیم؛ چون در این سن به طور معمول حتی خدا هم جای دوستان صمیمی را برای دختران پر نمی‌کند. پس به ناچار در گفتارمان با استفاده از تمثیل یا هر روش دیگری به صورت غیرمستقیم به دخترمان تفهیم کنیم که می‌تواند در عین دوستی با دوستان صمیمی خودش با خدا هم دوست باشد. استمرار این شیوه در درازمدت موجب تثبیت این محبت خواهد شد.

وقتی توانستیم چنین محبتی در دل دختر خود ایجاد کنیم، باید آرام‌آرام به او بفهمانیم که خدا دوست دارد دوستانش از طریق نماز با او ارتباط برقرار کنند.

شکوه‌ها گیسلا

طرح‌خانه بهشتی

نویسنده: حسن جعفریان

کاری از: مرکز تخصصی نماز

طراح گرافیک: احمد دیندار

به سفارش:

معاونت فرهنگ، آموزش و پژوهش ستاد اقامه نماز کشور

مراکز پخش:

۱. تهران، میدان فلسطین، انتشارات ستاد اقامه نماز؛

تلفن: ۸۸۹۰۰۰۵۹ - ۸۸۸۹۶۶۶۶

۲. دفاتر ستادهای اقامه نماز سراسر کشور

پایگاه اینترنتی:

NAMAZ.IR | QUNOOT.IR

ستاد اقامه نماز

چگونه دختر نه ساله ام
را به نماز دعوت کنم؟